

UCHWAŁA NR 330/2019
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
z dnia 12 listopada 2019 r.

w sprawie sprawozdania partii politycznej Wolni i Solidarni o źródłach pozyskania
środków finansowych w 2018 r.

Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie art. 38a ust. 1 pkt 3 w związku z art. 38a ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 580)

postanawia

odrzuć sprawozdanie partii politycznej Wolni i Solidarni o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2018 r. **z powodu** naruszenia art. 35 ust. 2 ustawy o partiach politycznych.

Uzasadnienie

Partia polityczna Wolni i Solidarni (EwP 366) przedłożyła Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdanie o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2018 r. z zachowaniem terminu określonego w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych.

Sprawozdanie zostało sporządzone według wzoru określonego w załączniku do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 lutego 2003 r. w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych (Dz. U. nr 33 poz. 269). Do sprawozdania nie dołączono sprawozdania biegłego rewidenta z badania sprawozdania Partii w zakresie wpływów na jej Fundusz Wyborczy, z powodu nie poddania się przez Partię badaniu biegłego rewidenta.

Żaden z uprawnionych podmiotów, wymienionych w art. 34a ust. 5 w związku z art. 38a ust. 1 ustawy, nie zgłosił zastrzeżeń do sprawozdania.

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie przedłożonych dokumentów stwierdziła, co następuje.

W sprawozdaniu o źródłach pozyskania środków finansowych partia polityczna Wolni i Solidarni wykazała, że w okresie sprawozdawczym uzyskała

przychody/wpływy w łącznej wysokości 93 100,00 zł. Poza tą kwotą Partia wypełniła w sprawozdaniu jeszcze tylko jedną pozycję, dotyczącą przychodów i wpływów na rachunek jej Funduszu Wyborczego, wskazując w niej kwotę przychodów/wpływów w wysokości 95 091,20 zł.

Zgodnie z dokumentami dołączonymi do sprawozdania, środki pozyskane przez Partię (z wyłączeniem Funduszu Wyborczego) w całości gromadzone były na rachunku bankowym Partii o nr 51 1020 1026 0000 1802 0292 5238 prowadzonym w Banku PKO BP S.A.

Z analizy sprawozdania Partii Wolni i Solidarni, załączonych do niego dokumentów finansowych, wynika jednak, że w okresie sprawozdawczym Partia uzyskała przychody/wpływy w łącznej kwocie 102 571,64 zł i taka kwota wykazana powinna zostać w pierwszej rubryce sprawozdania (przychody/wpływy – suma z pozycji I+II+III+IV (z wyłączeniem pkt 9 w pozycji I)), zamiast kwoty 93 100,00 zł.

Wskazana kwota 102 571,64 zł gromadzona była na wskazanym przez Partię w sprawozdaniu rachunku bankowym i w takiej wysokości powinna zostać wykazana przez Partię w pozycji I sprawozdania (środki pieniężne wpłacone na rachunki bankowe partii).

Kwota 102 571,00 zł pochodziła z wpłat dokonanych na rzecz Partii, zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych, przez osoby fizyczne będące obywatelami polskimi, mającymi stałe miejsce zamieszkania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, z zachowaniem dopuszczalnego limitu wpłat od jednej osoby, określonego w art. 25 ust. 4 ustawy o partiach politycznych.

Kwota 0,64 zł pochodziła natomiast z odsetek od środków na rachunku bankowym Partii.

Środki w łącznej kwocie 98 441,00 zł zostały wpłacone przez osoby fizyczne bezpośrednio na rachunek bankowy Partii. Kwota ta wykazana powinna zostać w pozycji I pkt 1 sprawozdania (pochodzące od osób fizycznych – ogółem).

Ze składek członkowskich w kwocie nieprzekraczającej od jednego wpłacającego w jednym roku wysokości minimalnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę pracowników pochodziły środki w kwocie 7 296,00 zł i w takiej wysokości powinny one być wykazane w pozycji I pkt 1 lit. a sprawozdania.

Środki w kwocie 91 145,00 zł pochodziły z darowizn pieniężnych wpłaconych przez osoby fizyczne bezpośrednio na rachunek bankowy Partii i w takiej wysokości powinny być wykazane w pozycji I pkt 1 lit. b sprawozdania.

Pozostała kwota pozyskanych przez Partię w okresie sprawozdawczym środków wyniosła 4 130,00 zł. Pochodziła ona ze składek członkowskich w kwocie

nieprzekraczającej od jednego wpłacającego w jednym roku wysokości minimalnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę pracowników, wpłaconych do kasy Partii, a następnie odprowadzonych w całości na jej rachunek bankowy. Tym samym, kwota 4 130,00 zł, powinna zostać ujęta w pozycji II tego sprawozdania (środki pieniężne wpłacone do kasy partii – ogółem), w jego pozycji II pkt 1 (składki członkowskie w kwocie nieprzekraczającej w jednym roku minimalnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę pracowników (art. 26a ustawy z dnia 27 czerwca 1977 r. o partiach politycznych)) oraz w pozycji I pkt 9 sprawozdania (pochodzące z kasy nadwyżki środków pieniężnych wykazane w pozycji II pkt 1 oraz środki pieniężne wykazane w pozycji II pkt 2 i 3, odprowadzone na rachunki bankowe partii).

Powyższe oznacza, że Partia Wolni i Solidarni złożyła sprawozdanie finansowe za 2018 r. niezgodne ze stanem faktycznym. Naruszyła tym ustawowy obowiązek sprawozdawczy, określony w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych, w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych. Zgodnie z art. 38a ust. 2 i 3 ustawy, uchybienie to nie stanowi przesłanki do odrzucenia sprawozdania.

Analiza załączonych do sprawozdania Partii dokumentów finansowych wskazuje ponadto, że na jej rachunek bankowy dwóch darczyńców dokonało wpłat w kwotach po 15 000,00 zł każdy. Obie te wpłaty dokonane zostały gotówką w kasie banku.

Powyższe oznacza, że Partia Wolni i Solidarni, prowadząc swoją gospodarkę finansową, naruszyła art. 25 ust. 5 ustawy o partiach politycznych, który stanowi, że jednorazowa wpłata kwoty przekraczającej minimalne wynagrodzenie za pracę pracowników, obowiązujące w dniu poprzedzającym wpłatę, może być dokonywana na rzecz partii politycznej jedynie czekiem rozrachunkowym, przelewem lub kartą płatniczą. Przepis ten jednoznacznie określa zatem dopuszczalne formy wpłat środków przekraczających minimalne wynagrodzenie za pracę pracowników. W badanym okresie sprawozdawczym wynagrodzenie to, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 września 2017 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2018 r. (Dz.U. 2017 poz. 1747) wynosiło 2 100,00 zł. Oznacza to, że z każdej z tych dwóch wpłat na rzecz Partii w kwotach po 15 000,00 zł każda, kwoty po 12 900,00 zł z każdej z nich wpłacone zostały niezgodnie z przepisami ustawy o partiach politycznych. Łącznie osoby te, wbrew art. 25 ust. 5 ustawy o partiach politycznych, wpłaciły zatem na rzecz Partii Wolni i Solidarni środki w kwocie 25 800,00 zł. Środki w tej kwocie wykazane powinny zostać przez Partię w pozycji V jej sprawozdania (wpłaty dokonane z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 27 czerwca

1997 r. o partiach politycznych), w pozycji V pkt 2 tego sprawozdania (w innej formie, niż określona w art. 25 ust. 5) oraz w jego pozycji VI (korzyści majątkowe przekazane partii z naruszeniem przepisów ustawy, które zostały przyjęte, zużyte lub utracone).

Zgodnie z art. 38a ustawy o partiach politycznych, również te uchybienia nie stanowią przesłanki do odrzucenia sprawozdania Partii. Zgodnie jednak z jej art. 39a ust. 1 i 3, równowartość środków pozyskanych przez Partię w sposób niezgodny z ustawą o partiach politycznych (25 800,00 zł), podlega natomiast przypadkowi na rzecz Skarbu Państwa. Wpłacone w sposób niezgodny z ustawą środki we wskazanej wyżej kwocie nie zostały bowiem zwrócone darczyńcy w nieprzekraczalnym terminie 30 dni od daty dokonania ich darowizny, do czego obligował Partię art. 39a ust. 2 ustawy o partiach politycznych. Jak stanowi art. 39a ust. 3 wskazywanej ustawy, jeżeli korzyść majątkowa została przez partię przyjęta, zużyta lub utracona, przypadkowi podlega jej równowartość.

Stosownie do art. 39a ust. 4 ustawy o partiach politycznych, Partia Wolni i Solidarni, w terminie 60 dni od dnia podjęcia niniejszej uchwały, może dobrowolnie dokonać wpłaty korzyści majątkowej uzyskanej w sposób sprzeczny z prawem (25 800,00 zł) na konto urzędu skarbowego, właściwego dla jej siedziby. Dowód przekazania tych środków na rzecz Skarbu Państwa zobowiązana jest przedstawić Państwowej Komisji Wyborczej. W przypadku odmowy dobrowolnego wydania korzyści majątkowej na rzecz Skarbu Państwa we wskazanym terminie, wszczęte zostanie postępowanie, o którym mowa w art. 39a ust. 5 ustawy o partiach politycznych.

Partia w dniu 31 sierpnia 2018 r. otworzyła rachunek bankowy Funduszu Wyborczego o nr 05 1020 1026 0000 1002 0370 8666 prowadzony w Banku PKO BP S.A. Partia nie zawiadomiła Państwowej Komisji Wyborczej o utworzeniu Funduszu Wyborczego zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 35 ust. 3 ustawy o partiach politycznych.

W okresie sprawozdawczym na rachunek Funduszu Wyborczego Partia wykazała pozyskanie środków w łącznej kwocie 95 091,20 zł, jednakże z analizy dołączonych przez nią dokumentów wynika, że na rachunek bankowy Funduszu Wyborczego pozyskała ona środki w kwocie 121 387,52 zł i w takiej wysokości powinny one być wykazane w pozycji A sprawozdania, w części dotyczącej Funduszu Wyborczego Partii, w pozycji A, rubryka – środki pieniężne zgromadzone na rachunku bankowym Funduszu Wyborczego oraz w pozycji A pkt 1 tej części sprawozdania (pochodzące od osób fizycznych). Ponadto Wolni i Solidarni powinni wykazać w sprawozdaniu, iż na kwotę 121 387,52 zł składają się środki pochodzące z wpłat

od osób fizycznych, dokonanych z zachowaniem limitu określonego w art. 36a ust. 1 i 2 ustawy o partiach politycznych.

Wydatki/koszty poniesione w 2018 r. z Funduszu Wyborczego Partii wyniosły łącznie 121 627,52 zł i w takiej kwocie powinny zostać wykazane w pozycji B części sprawozdania dotyczącej Funduszu Wyborczego Partii. Na kwotę tę składały się następujące wydatki:

- 95 151,20 zł, w związku z udziałem Komitetu Wyborczego powołanego przez Partię do udziału w wyborach organów samorządu terytorialnego w 2018 r.;
- 851,39 zł, przeznaczone na pokrycie kosztów opłat prowizji bankowych;
- 25 624,93 zł, związane z zajęciem egzekucyjnym.

Stan konta Funduszu Wyborczego na dzień 31 grudnia 2018 r. wskazywał debet i wynosił -240,00 zł.

W okresie sprawozdawczym Komitet Wyborczy powołany przez partię Wolni i Solidarni uczestniczył w wyborach organów jednostek samorządu terytorialnego przeprowadzonych w dniach 21 października i 4 listopada 2018 r. Uchwałą nr 261/2019 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 23 września 2019 r., sprawozdanie finansowe Komitetu Wyborczego Wolni i Solidarni zostało odrzucone z powodu naruszenia art. 132 § 1 i 5 Kodeksu wyborczego. Komitet ten przyjął i wydatkował na cele związane z wyborami środki finansowe w wysokości co najmniej 535,05 zł pozyskane od osoby fizycznej poza Funduszem Wyborczym, co zgodnie z przepisami Kodeksu wyborczego, stanowi podstawę do odrzucenia sprawozdania finansowego komitetu wyborczego. W konsekwencji oznacza to, że odrzuceniu, na podstawie art. 38a ust. 5 ustawy o partiach politycznych, podlega także sprawozdanie finansowe Partii za 2018 r. albowiem partia, dokonując wydatków na kampanię wyborczą z pominięciem Funduszu Wyborczego, naruszyła art. 35 ust. 2 ustawy o partiach politycznych, zgodnie z którym wydatki partii politycznej na cele związane z wyborami mogą być dokonywane jedynie za pośrednictwem Funduszu Wyborczego. Naruszenie tego przepisu, na podstawie art. 38a ust. 2 pkt 5 ustawy, stanowi zatem przesłankę do odrzucenia sprawozdania Wolnych i Solidarnych. Przepis art. 38a ust. 2 pkt 5 ustawy o partiach politycznych ma przy tym charakter kategoriyczny i nie pozostawia żadnego marginesu ocen, np. uwzględniania proporcji kwoty środków wydatkowanych z naruszeniem art. 35 ust. 2 ustawy do ogólnej kwoty wydatków partii politycznej lub komitetu wyborczego, ani tego, czy naruszenie wskazanych przepisów nastąpiło w sposób umyślny, czy też z powodu nieznamości przepisów ustawy o partiach politycznych.

Państwowa Komisja Wyborcza, po ustaleniu powyższego na podstawie sprawozdania finansowego Partii oraz dokumentów do niego załączonych, postanowiła jak w sentencji.

Od niniejszego postanowienia partii politycznej Wolni i Solidarni przysługuje prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego, w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia.

Zastępcy Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej: *Zbigniew Cieślak,*
Sylwester Marciniak

Członkowie Państwowej Komisji Wyborczej: *Wiesław Błuś,*
Arkadiusz Despot-Mładanowicz, Wojciech Kręcisz, Krzysztof Strzelczyk